

ARREST VAN HET HOF

van 5 november 2002

in zaak C-471/98: Commissie van de Europese Gemeenschappen tegen Koninkrijk België⁽¹⁾

(„Niet-nakoming — Sluiting en toepassing door lidstaat van bilaterale „open sky“-overeenkomst met Verenigde Staten van Amerika — Afgeleid recht inzake interne markt voor luchtvervoer [verordeningen (EEG) nrs. 2299/89, 2407/92, 2408/92, 2409/92 en 95/93] — Externe bevoegdheid van Gemeenschap — Artikel 52 EG-Verdrag (thans, na wijziging, artikel 43 EG) — Artikel 5 EG-Verdrag (thans artikel 10 EG)“)

(2002/C 323/05)

(Procestaal: Frans)

(Voorlopige vertaling; de definitieve vertaling verschijnt in de Jurisprudentie van het Hof)

In zaak C-471/98, Commissie van de Europese Gemeenschappen (gemachtigde: F. Benyon) tegen Koninkrijk België (gemachtigde: A. Snoecx, bijgestaan door J. H. J. Bourgeois en N. F. Köhncke), ondersteund door Koninkrijk der Nederlanden (gemachtigden: M. A. Fierstra en J. van Bakel), betreffende een verzoek om vast te stellen:

- primair, dat het Koninkrijk België, door in 1995 met de Verenigde Staten van Amerika individueel te onderhandelen over een „open sky“-overeenkomst op het gebied van het luchtvervoer, en deze overeenkomst te parafieren, te sluiten en toe te passen, niet heeft voldaan aan de verplichtingen die op hem rusten krachtens het EG-Verdrag, met name de artikelen 5 (thans artikel 10 EG) en 52 (thans, na wijziging, artikel 43 EG), en krachtens het van het Verdrag afgeleide recht, met name verordeningen van de Raad (EEG) nrs. 2407/92 van 23 juli 1992 betreffende de verlening van exploitatievergunningen aan luchtvaartmaatschappijen (PB L 240, blz. 1), 2408/92 van 23 juli 1992 betreffende de toegang van communautaire luchtvaartmaatschappijen tot intracommunautaire luchtroutes (PB L 240, blz. 8), 2409/92 van 23 juli 1992 inzake tarieven voor luchtdiensten (PB L 240, blz. 15), 2299/89 van 24 juli 1989 betreffende gedragsregels voor geautomatiseerde boekingsystemen (PB L 220, blz. 1), zoals gewijzigd bij verordening (EEG) nr. 3089/93 van de Raad van 29 oktober 1993 (PB L 278, blz. 1), en 95/93 van 18 januari 1993 betreffende gemeenschappelijke regels voor de toewijzing van „slots“ op communautaire luchthavens (PB L 14, blz. 1), en
- subsidiair en gedeeltelijk aanvullend, voorzover de overeenkomst van 1995 niet kan worden geacht de eerder gesloten overeenkomsten ingrijpend te hebben gewijzigd en dus te hebben vervangen, dat het Koninkrijk België

niet heeft voldaan aan de krachtens artikel 5 van het Verdrag en het afgeleide recht op hem rustende verplichtingen, door de in die eerdere overeenkomsten vervatte bepalingen die onverenigbaar zijn met het Verdrag, met name artikel 52 daarvan, en met het afgeleide recht, niet in te trekken of daartoe niet alle mogelijke wettelijke maatregelen te treffen,

heeft het Hof, samengesteld als volgt: J.-P. Puissechot, president van de Zesde kamer, waarnemend voor de president, R. Schintgen, kamerpresident, C. Gulmann, D. A. O. Edward, A. La Pergola, P. Jann en V. Skouris (rapporteur), F. Macken, N. Colneric, S. von Bahr, en J. N. Cunha Rodrigues, rechters; advocaat-generaal: A. Tizzano; griffier: H. von Holstein, adjunct-griffier, en D. Lousterman-Hubeau, afdelingshoofd, op 5 november 2002 een arrest gewezen waarvan het dictum luidt als volgt:

- 1) Door met de Verenigde Staten van Amerika internationale verbintenissen aan te gaan of ondanks de herziening van de overeenkomst inzake luchtvervoer van 23 oktober 1980 tussen het Koninkrijk België en de Verenigde Staten van Amerika verbintenissen te handhaven
    - betreffende de tarieven van de door de Verenigde Staten aangewezen luchtvaartmaatschappijen op intracommunautaire routes,
    - betreffende de op Belgisch grondgebied aangeboden of gebruikte geautomatiseerde boekingsystemen, en
    - waarbij de Verenigde Staten het recht is verleend de vervoersrechten in te trekken, te schorsen of te beperken wanneer de door het Koninkrijk België aangewezen luchtvaartmaatschappijen niet in handen zijn van laatstgenoemde of van Belgische onderdanen,
- heeft het Koninkrijk België niet voldaan aan de verplichtingen die op hem rusten krachtens artikel 5 EG-Verdrag (thans artikel 10 EG), artikel 52 EG-Verdrag (thans, na wijziging, artikel 43 EG), en verordeningen van de Raad (EEG) nrs. 2409/92 van 23 juli 1992 inzake tarieven voor luchtdiensten, en 2299/89 van 24 juli 1989 betreffende gedragsregels voor geautomatiseerde boekingsystemen, zoals gewijzigd bij verordening (EEG) nr. 3089/93 van de Raad van 29 oktober 1993.
- 2) Het beroep wordt verworpen voor het overige.
  - 3) Het Koninkrijk België wordt verwezen in de kosten.
  - 4) Het Koninkrijk der Nederlanden draagt zijn eigen kosten.

⁽¹⁾ PB C 71 van 13.3.1999.